

ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА СТРАЖИЦА

2016-2020 г.

Приета с Решение на Общински съвет Стражица № 131/12.07.2016 година

Съдържание

1. Въведение.....	2
2. Характеристика и оценка на туристическия потенциал на територията на Община Стражица.....	2
2.1. Природно-климатични условия	2
2.2. Демографски профил.....	3
2.3. Обща инфраструктура и услуги.....	4
2.3.1. <i>Водоснабдителни мрежи</i>	4
2.3.2. <i>Транспортни мрежи и връзки</i>	4
2.3.3. <i>Енергийни мрежи и системи</i>	5
2.3.4. <i>Телекомуникационни мрежи</i>	5
2.3.5. <i>Банково обслужване</i>	6
2.3.6. <i>Образование</i>	6
2.3.7. <i>Социални услуги</i>	6
2.3.8. <i>Здравеопазване</i>	6
2.4. Туристически ресурси.....	7
2.4.1. <i>Природни туристически ресурси</i>	7
2.4.2. <i>Антропогенни туристически ресурси</i>	7
2.4.3. <i>Културно наследство и традиции</i>	7
2.4.4. <i>Туристическа инфраструктура</i>	11
2.5. Икономически условия.....	13
3. SWOT Анализ	14
4. Основни стратегически цели на програмата	15
5. Очаквани резултати.....	16
6. Източници на финансиране.....	16

1. Въведение.

Настоящата програма за развитие на туризма в Община Стражица е разработена в изпълнение на чл. 11 и чл.12 от Закона за туризма и във връзка с чл.61т от Закона за местните данъци и такси.

Програмата е Разписана в съответствие с Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2020 г. и Областната стратегия за развитие на област Велико Търново 2014-2020 г. Тя е неразделна част от Общинския план за развитие 2014-2020 г.

Туризмът е идентифициран като приоритет в развитието на общината и това среща широката подкрепа както на обществеността, така и на местната и държавната власт. От съществено значение е, че в последните години туризмът е един от най-бързо развиващите се отрасли в националната икономика и бележи непрекъснат растеж. От друга страна, съществува благоприятна тенденция на увеличаване броя на чуждестранните туристи, интересувани се не толкова от традиционните форми на туризъм предлагани по нашето Черноморие, колкото от тези, които предлагат запознаване с вътрешността на страната ни и с традициите от миналото.

Целта на програмата на първо място е да изясни и определи туристическия потенциал на територията на община Стражица и да конкретизира основните стратегически цели за развитието на туризма в общината.

2. Характеристика и оценка на туристическия потенциал на територията на Община Стражица.

2.1 Природо-климатични условия.

Община Стражица е разположена в североизточната част на област Велико Търново и граничи с общините Златарица, Лясковец, Полски Тръмбеш, Горна Оряховица, (обл.Велико Търново), Бяла (област Русе), Попово и Антоново (област Търговище). Заема част от преходна физикогеографска област – Дунавската хълмиста равнина и Предбалкана. Характерен облик на релефа придават множество възвишения в посока изток-запад. Надморската височина варира от 40 до 480 м. Има площ от 508 кв.км, в т.ч.:

- Земеделски територии – 328 532 дка, или 62,7% от общата;
- Горски територии – 146 308 дка, или 27,9% от общата площ;
- Населени места и други урбанизирани територии – 29 743 дка, или 5,68% от общата територия;
- Водни течения и водни площи – с площ 7 499 дка, представляващи 1,43% от общата територия;
- Територии за добив на полезни изкопаеми и депа за отпадъци – 8 562 дка, или 1,63% от общата територия;
- Територии за транспорт и инфраструктура – 3 360 дка, представляващи 0,64% от общата площ;

- Общината е бедна на подземни природни ресурси. /кариери/ Извършените на територията сондажи не показваха наличието на такива, с изключение на един сондаж в землището на гр.Стражица, който откри минерална вода с много висока температура, чийто състав подлежи на допълнително обследване.
- Климатът е умерено - континентален, характеризиращ се най-общо с горещо лято със засушавания, прохладна и рано настъпваща пролет. Зимният период е с минимални валежи и незадържаща се дълго снежна покривка - средна продължителност – 48 дни. Характерни са есенни и пролетни мразове.
- Водните ресурси представляват поречия на реките: Голяма река, Стара река, Лефеджа, Казълдере, които са от басейна на река Янтра. Водните течения на територията на Община Стражица се характеризират с непостоянен режим и богатство на подпочвени води. В общината има изградени 30 микроязовира, използвани за риборазвъждане и частично за напояване. Повечето от тях са отдадени под наем и са подходящи за спортен риболов. В тях се развъждат основно шаран, бяла риба, бял амур, толстолоб и други. В реките и в корекциите по тях се срещат шаран, сом, мрена, щука, кефал и други.
- Богато разнообразие от животински видове обитава територията на общината. Срещат се: благороден елен, сърни, диви свине, лисици, зайци, соколи, пчелояди, фазани, сови, бухали, улулици, сухоземна и блатна костенурка, различни видове тритони, змии (усойница, пепелянка, водни змии), гущери. Насекомите са представени от почти всички видове срещащи се на територията на България, включително и вписаните в Червената книга на Република България еленов рогач и бръмбър носорог. От пеперудите особено атрактивна е “Малкото нощно пауново око”.
- Флората на общината също е много богата. Запазени са естествени гори от видове дъб и бук. В с.Железарци е създадена защитена територия “Железарци” от такива гори. В някои землища има запазени единични вековни дървета. Изкуствено създадени са гори от дъб, бук, бял бор, липа, акация и др.
- От защитените растителни видове са: орхидея, пърчовка и седефче.
- Природните дадености в общината са благоприятни за развитие на туризъм – риболовен, пешеходен, ловен, селски, еко и други.

2.2. Демографски профил.

Промените, които настъпват през последните години в демографското състояние на територията на община Стражица не се отличават съществено от посоката и динамиката на демографските процеси в национален мащаб – постепенно и устойчиво обезлюдяване на населени територии. По данни на ГД „ГРАО” в периода 2007-2013 населението на общината намалява със 741 души, което се равнява на 5%; такава е и средната стойност за област Велико Търново. Ако през 2007 г. община Стражица е населявана от 15 466 жители, то през 2013 г. техният брой намалява до 14 725. В единствения град Стражица живеят 38% от общото население, докато делът на

жителите в селата възлиза съответно на 62%. Съотношението градско-селско население в полза на последното безусловно характеризира територията като типично селска община. Интересно впечатление прави обстоятелството, че докато във всички населени места в общината се запазва постоянна тенденция към обезлюдяване, то в селата Камен и Кесарево в периода 2007-2013 г. се регистрира ежегодно увеличение на броя на местното население. Основната причина за това е концентрацията на ромско население в двете села, което по правило има по-високи нива на раждаемост. Основните фактори за намаляване на населението са отрицателните естествен (по-ниски стойности на раждаемостта спрямо смъртността) и механичен прираст (повече изселили се лица, отколкото заселили се).

Тенденцията на застаряване на населението води до промени в неговата основна възрастова структура-т.е. в разпределението на населението под, във и над трудоспособна възраст. За периода 2007-2013 г. от всички съставни общини на област Велико Търново Стражица има най-висок дял на населението в под трудоспособна възраст – 19% при 14% средна стойност за областта. За сметка на това обаче, трудоспособното население на общината възлиза на 56% срещу 57% за областта. Делът на над трудоспособната възраст за община Стражица (25%) е под средните стойности за областта (29%).

Видно от представените данни, процесът на демографско застаряване на населението в община Стражица не следва стриктно установената негативна тенденция в страната.

2.3. Обща инфраструктура и услуги.

Община Стражица има относително висока степен на изграденост на елементите на общата инфраструктура. Състоянието на инфраструктурата на населените места е от особено значение за развитието на туризма.

2.3.1. Водоснабдителни мрежи.

Всички населени места от общината са водоснабдени и нямат режим на водоползването.

Селищна канализация за отпадни води е изградени в град Стражица и селата Кесарево, Камен, Сушица.

Пречиствателни съоръжения са изградени в някои от средните предприятия – “Корадо-България” – АД гр.Стражица, “Зорница” – ЕАД с.Кесарево и “Пименс” – ООД гр.Стражица.

2.3.2. Транспортни мрежи и връзки.

В Община Стражица са развити автомобилен и железопътен транспорт.

През територията на община Стражица преминават много важни пътни комуникации с регионално и национално значение.

С национално значение са пътищата от националната сухопътна мрежа, а именно:

- София – Велико Търново – Варна;
- Разград – Велико Търново – София;
- Велико Търново – Кесарево - Омуртаг;

- Горна Оряховица - Камен - Попово;
- Стражица - Лозен - Полски Тръмбеш;
- Стражица - Ново Градище - Омуртаг.

Транспортните връзки с посочените населени места се осъществяват от „ЕТАП”, „ГРУП +”, „БИОМЕТ”, „ЮНИОН ИВКОНИ” и други превозвачи.

Общественият превоз на територията на общината се осъществява от фирма „Алекс О’К” ЕООД.

Междуселищните връзки в общината се осъществяват чрез автомобилния транспорт. Изградени 546 км улици и пътища от II-ри до IV-ти клас. През 10 от всичките 22 населени места минават пътища III-ти клас, през 14 – IV -ти клас.

Всички елементи на пътната мрежа – габарити, настилки, отводнителни и укрепителни съоръжения, маркировки, сигнализации и други не отговарят на европейските стандарти за сигурност и комфорт на пътуване. Проблем за общината е текущия им ремонт и поддържане, поради което много от тях са с износена и нарушена повърхност.

С национално значение е ЖП линията София – Горна Оряховица – Варна, която преминава през три населени места: спирка с. Кесарево, гара Стражица и спирка с. Асеново. Тази отсечка е изградена през 1887–1890 година и е открита за експлоатация през 1900 година. ЖП гара Стражица и жп спирките в селата Кесарево и Асеново, в комбинация с автомобилния транспорт, създават добра възможност за транспортни комуникации и превоз на стоки.

Дължината на железопътната мрежа, преминаваща през територията на общината е 39,708 км. Техническото състояние на релсо-траверсовата скара е добро и гарантира, заложените в графика за движение на влаковете, скорости.

2.3.3. Енергийни мрежи и системи.

Всички селища са електрифицирани, а в централните райони на повечето мрежата ниско напрежение е подземна. В гр. Стражица ел. мрежата се изгражда изцяло по този начин. Основен източник на енергия е националната електроенергийна система, посредством един от основните възли на преносната система–подстанция Горна Оряховица с трансформация на напрежението 220/110/20 kV. Чрез трансформаторна районна подстанция 110/20 kV., разположена на територията на гр. Стражица се осигурява захранването на цялата община.

2.3.4. Телекомуникационни мрежи.

Качеството на телефонните и пощенските услуги е добро. Територията на общината има покритие от мрежите на мобилните оператори „Теленор”, „Виваком” и „М-Тел”. В общината действа цифрова автоматична-телефонна централа. Обхватът на националната телевизия е на сто процента.

В гр. Стражица от 1996 година функционира кабелна телевизия, която има покритие 100 %. Кабелни телевизии има и в селата: Камен, Кесарево, Ц. Извор и Сушица.

Пощенски услуги се предоставят от ПТТ станции.

2.3.5. Банково обслужване.

Банковото обслужване на жителите и гостите на община Стражица се осъществява от „Банка ДСК” АД, „International ASSET Bank” и застрахователните дружества: ЗК „Олимпик”, ЗАД „Армеец” АД, ЗД „Бул Инс” АД, ЗАД „Алианс България” АД, ЗПАД: „ ДЗИ-Общо застраховане” АД, „Дженерали Застраховане” АД, „Евроинс” АД, ЗК „Лев Инс” АД, ЗК „Уника” АД.

2.3.6. Образование.

На територията на община Стражица функционират четири основни детски градини, всяка с по два филиала:

- ОДЗ „Ангел Каралийчев” гр.Стражица с филиали в с.Царски Извор и с.Бряговица

- ОДЗ „Сава Цонев” с филиали в с.Асеново и с.Сушица;

- ЦДГ „Гинка Маркова” с.Камен с филиали в с.Виноград и с.Лозен;

- ЦДГ „Калинка” с.Кесарево с филиали в с.Благоево и с.Владислав;

Образователната мрежа в община Стражица задоволява потребностите нуждите на децата. Учебните заведения са:

- СОУ „Ангел Каралийчев” гр.Стражица;

- СОУ „Климент Охридски” с.Камен;

- ОУ „Св.Св.Кирил и Методий” с.Асеново;

- ОУ „Св.Климент Охридски” с.Виноград;

- ОУ „Николай Райнов” с.Кесарево;

- НУ „Отец Паисий” с.Сушица;

- НУ „Иван Вазов” с.Царски Извор;

- Общински детски комплекс гр.Стражица;

- ПГ по транспорт „Васил Друмев” гр.Стражица;

2.3.7. Социални услуги.

В сферата на социалните услуги, които се предоставят на гражданите, община Стражица е много добре развита. На територията и са изградени:

- „Дом за деца лишени от родителски грижи” гр.Стражица;

- „Дневен център за младежи с умствени увреждания” с.Горски Сеновец;

- „Център за обществена подкрепа” гр.Стражица;

- „Център за социална рехабилитация и интеграция” гр.Стражица;

- „Център за настаняване от семеен тип” гр.Стражица;

- „Защитено жилище за възрастни” гр.Стражица;

- „Защитено жилище за младежи с умствени увреждания” гр.Стражица

2.3.8. Здравеопазване.

По данни на РЦЗ в община Стражица населението се обслужва от седем общопрактикуващи лекари, като в с. Сушица, с.Ц. Извор, с. Виноград, с. Лозен, с. Бряговица общопрактикуващите лекари са с основен адрес в друга община.

В регистъра на лечебните заведения при РЦЗ са регистрирани трима лекари специалисти с адрес гр. Стражица – Вътрешни болести, Кардиология, Нервни болести.

Регистрирани са и четирима лекари по дентална медицина в Стражица и един в с. Кесарево.

В град Стражица има и филиал на Спешна помощ. Най -близката болница се намира на 38 км. в град Горна Оряховица.

2.4 Туристически ресурси

Територията на общината е екологично чист район и предлага неограничени възможности за развитие на екологичен туризъм, а също така и на селски туризъм. Основните ресурси, които общината може да използва за осъществяване на различни форми на туризъм са природните ресурси и забележителности, архитектурно-историческите паметници на културата, археологическите паметници и традициите във фолклора и занаятите.

2.4.1. Природни туристически ресурси.

Важна предпоставка за развитието на туризма са следните обекти:

- Ландшафтен парк „Малка България”, който се намира до главния път София – Варна в близост до с.Железарци;
- Изворът “Света Марина” в местността “Манастирището” в землището на с.Кесарево, който блика веднъж годишно и народното предание му приписва лечебна сила;
- Пещерата “Котешката дупка” в землището на с.Балканци, която не е достатъчно проучена.
- Вилна зона „Казълдере”

2.4.2. Антропогенни туристически ресурси

Освен наличните природни ресурси съществуват и антропогенни, които формират богато, но все още неизследвано културно-историческо наследство, което е ключова предпоставка за развитието на туризма. Благоприятните природо-климатични условия привличат и задържат хората по нашите земи още от древността. На много места има останки от праисторическо, тракийско, римско и ранновизантийско време. Повечето от средновековните селища са напуснати или унищожени при османското нашествие от края на 14 век.

В общината са запазени останки от римски път между гр.Стражица и с.Ново Градище, останки от крепост в местността “Калето” в с.Балканци и др.

Част от археологичните материали, открити при изкопни работи или случайно намерени, са представени в Изложбената зала в град Стражица.

2.4.3. Културно наследство и традиции

- Движимо и недвижимо културно наследство

В община Стражица съществуват движими и недвижими културни ценности, като културно-историческото значение на голяма част от тях все още не е изследвано. Справка на Министерство на културата показва наличие на 75 НКЦ в 15 от 22-те населени места в общината, като 10 от обектите са с национално значение, а по-

голямата част от останалите са с местно. Пример за обекти с национално значение са могилите, останки от манастири и др.

Таблица 1: Брой и местоположение на недвижими културни ценности по вид на обектите

Населено място	ВИД НА ОБЕКТИТЕ			
	Архитектурно-строителен от Античността и Средновековието	Археологически	Художествен	Исторически
с. Асеново	2		1	
с. Балканци	1	1		
с. Благоево			1	
с. Бряговица	6		1	2
с. Виноград		3		
с. Горски Сеновец				1
с. Камен	6			10
с. Кесарево	3	2	2	3
с. Лозен		1		
с. Мирово			1	
с. Николаево		1	2	1
с. Ново Градище			2	
гр. Стражица	5	2	2	4
с. Сушица		2	2	1
с. Царски извор			1	3
ОБЩО	23	12	15	25

Източник: Министерство на културата

Таблица 2: Православни храмове в община Стражица

	Населено място	Православен храм
1.	с. Балканци	Храм „Св. Св. Кирил и Методии“ с. Балканци
2.	с. Благоево	Църква „Св. Архангел Михаил“
3.	с. Бряговица	Храм „Св. Димитър“ с. Бряговица
4.	с. Владислав	Църква „Св. Великомъченик Димитрий“
5	с. Виноград	Църковен храм „Рождество Богородично“
6	с. Горски Сеновец	Храм „Св. Архангел Михаил“ с. Горски Сеновец“
7.	с. Камен	Църква „Свети Георги“
8.	с. Ново Градище	Църква „Св. Архангел Михаил“
9.	с. Нова Върбовка	Църква „Свети Илия“
10.	с. Кесарево	Църква „Свети Димитър“
11.	с. Лозен	Църковен храм „Свети Великомъченик Димитрий“
12.	с. Мирово	Църква „Св. Св. Кирил и Методий“
13.	с. Николаево	Църква „Св. Иван Рилски“
14.	с. Сушица	Църква „Света Параскева“
15.	с. Ц.Извор	Църква „Свети Николай Летни“
16.	гр. Стражица	Църква „Рождество Богородично“
17.	с. Водно	Църква „Света Богородица“
18.	с. Теменуга	Църква „Света Параскева“

В сферата на движимото културно наследство, община Стражица разполага с богат фонд от творби, които се съхраняват и експонират в изложбената зала. Фондът наброява около 1000 творби, групирани в следните раздели: живопис, графика, скулптура, международен пленер и приложен раздел. Изложбената зала разполага с колекция от 250 графични творби, които не може да експонира поради липса на рамки, както и с музейна сбирка с около 1400 експоната.

На територията на град Стражица се намира Картинна галерия, която е основана през 1960 година. Сградата е открита е през 1974 г. и е построена по проект на арх.Живко Драгомиров – 7 изложбени зали на различни нива, със стъклен таван и директно слънчево осветление. Сградата обаче не е конструктивно укрепена и възстановявана след земетресението през м.декември 1986 година. Галерията разполага с богат фонд–546 живописни творби, 93 скулптури, 240 графики, 28 творби от приложния раздел. Сред особено ценените експонати са творбите на Илия Петров, Никола Манов, Майстора, Димитър Казаков, Йоан Левиев, Михалис Гарудис, Васил Стоилов, Енчо Пиронков, Катя Гецова. От 1974 до 1985 година в гр.Стражица се е провеждал Международен пленер по живопис, завършващ традиционно с изложба на творбите в Картинната галерия. Във фонда на галерията са оставени 212 живописни платна на художници, участвали в пленерите.

Изготвеният проект за възстановяването на Картинната галерия предвижда освен експозиционна площ, да се преустроят част от помещенията в Кафе-театър и Дом на приказката – една отдавнашна, неосъществена досега идея на стражичани.

В галерията ще могат да се излагат музейните сбирки и колекции, особено богатата и ценна от които е частната колекция на Харалмби Проданов – краевед от гр.Стражица. В момента има уредена експозиция на част от фонда на галерията и на историческото минало и бита на общината.

Галерията, заедно с традиционните ежегодни пленери и Каралийчевите дни могат да се превърнат отново в забележителност на града и да привлекат туристи от страната и чужбина.

В общината има функциониращи лятно и зимно кино, но те се нуждаят от сериозен ремонт, за да отговорят на съвременните изисквания за качество и безопасност.

• Култура и традиции

В 16 населени места от общината има действащи читалища. Към 7 от тях са организирани самодейни състави, които съхраняват местните фолклорни традиции. Ежегодно те взимат участие в различни фестивали, надпявания, концерти организирани на национално и регионално ниво.

С тяхно съдействие са се запазили обредите, с които се отбелязват различни празници, като Коледа – Бъдни вечер и Рождество Христово, Нова Година, Трифон Зарезан – празникът на лозарите и винарите, конните надбягвания в Сушица, Камен и Кесарево на Тодоровден, седенките по Илинден, характерни за селата Благоево и Владислав. Обикновено с концерти на самодейците се предшестват и местните сборове и панаири.

По традиция в с.Сушица се спазват обичаите Коледуване и Лазаруване. Характерни за селата Сушица и Камен са “Мъжките сватби”, провеждани по Петров ден.

Ежегодно провежданите панаири, сборове и празници на град Стражица и селата, съвпадат в повечето случаи с официални или църковни празници: 24 май – Балканци, Царски извор, Мирово; 12 юли – Петровден по стар стил – Камен; 15 август - Успение на Света Богородица – Стражица; 28 август – Успение на Света Богородица по стар стил – Кавлак и Водно; 21 септември – Рождество на Пресвета Богородица по стар стил – Ново Градище; и през м.октомври и ноември, около Димитровден – в останалите села: Кесарево, Владислав, Сушица, Асеново и т.н.

Тези празници, панаири и сборове могат да възвърнат поне отчасти първоначалното си предназначение– да се предлагат произведения на местни занаятчии и производители и да се превърнат в места за сключване на сделки. Традиционни занаяти за общината са ковачеството и ножарството (с.Камен), бъчварството (гр.Стражица, с.Владислав, с.Бряговица), дърводелство (с.Царски извор), градинарството (с.Сушица,гр.Стражица и с. Бряговица) и др.

Всяка година в град Стражица се провежда фестивал „Фолклорна палитра”.

С участие на детски състави от училищата от цялата община се провеждат ежегодно Каралийчеви дни – седмицата преди 24 май. Обявяват се различни регионални конкурси, провеждат се карнавали на приказката, конференции. Гости на Каралийчевите дни са композитори, писатели, поети, преподаватели от ВТУ “Кирил и Методий” В.Търново. Каралийчевите дни са едновременно атракция и елемент с особено присъствие от духовния и културен живот на общината. Съществува реална възможност заради личността на Ангел Каралийчев и значимостта на приказното му творчество, проявите през Каралийчевите дни да се разширят.

В световния ден на хляба и прехраната 16 октомври традиционно се провежда фестивал „Житената питка”, който вече има своя марка, собственост на община Стражица.

Несъмнено Фестивалът Житената питка и карнавалното шествие с приказните герои по произведенията на Ангел Каралийчев, единствени по рода си, могат да прераснат в национален и международен мащаб. Това ще е един от приоритетите в работата на община Стражица.

2.4.4 Туристическа инфраструктура

• Средства за подслон и места за настаняване

През последните години се наблюдава тенденция за плавно увеличаване броя на средствата за настаняване и подслон, съответно броя на леглата и реализираните нощувки. Функциониращите обекти за подслон са следните:

- Лагер „Тасладжа” – намиращ се в гориста местност на 6 км. от гр. Стражица. Обектът разполага с петдесет и пет легла, кухня със столова и кафе –аперитив;

- Комплекс „Оазис”, две звезди, намиращ се по пътя за с. Асеново, на около 5 км. от град Стражица. Разположен е в местността „Сухото дере” и има водоем,

подходящ за спортен риболов, обграден с гори. Базата разполага със седем бунгала, двадесет и едно легла и ресторант с капацитет 150 места, подходяща за семеен отдих.

- Хотел с. Камен общинска собственост, разполагащ с петнадесет легла.

- Хотел „Ралица” две звезди, намиращ се в центъра на град Стражица. Хотелът разполага с леглова база от тридесет стаи и седемдесет легла. Към хотела има ресторант с две звезди с капацитет сто и тридесет места.

- Комплекс „Изворите” е разположен на брега на язовир „Чешме дере” с. Камен и се намира на 17 км. северно от град Стражица. Гостите могат да се насладят на добри условия за риболовен туризъм и отдих.

- Къща за гости „Марина Вилидж” една звезда, намираща се в с. Благоево, на около 5 км. от град Стражица. Къщата разполага с пет стаи и шест легла.

- Къща за гости една звезда, намираща се в с. Горски Сеновец, на 7 км. от гр. Стражица. Къщата разполага с три стаи и пет легла.

• **Заведения за хранене и развлечения**

Заведенията за хранене и развлечения на територията на община Стражица са малко на брой, съсредоточени предимно в град Стражица и представляват ресторанти, снек-барове, кафе-аперитиви, клуб и една дискотека. Като основен компонент от туристическата инфраструктура в една дестинация, може да се направи извод за общината, че тя е бедна на обекти, които да осигуряват възможности и разнообразие по критерия „забавление и развлечения”.

Също така, почти всички категоризирани обекти са от ниски категории „една звезда” и „две звезди” и това е пречка за развитието на качествен туристически продукт в района.

Забелязва се и малкия капацитет на обектите, което предполага невъзможност да се поеме голям туристопоток, съставен от организирани групи.

Неразнообразните менюта в заведенията, липсата на предлаган специфичен местен кулинарен специалитет, който да се отличава, е фактор с отрицателно влияние върху развитието на конкурентен туризъм, основан на местен туристически продукт. Заведенията за хранене и развлечения нямат капацитет и възможност да изготвят развлекателна програма за своите посетители, аниматорски програми за гостите и представяне на българските традиции и обичаи.

• **Еко пътеки**

Предвид природните дадености и възможността за изграждане на туристическа инфраструктура на територията на община Стражица има относително малко еко пътеки и пешеходни маршрути.

На главен път София-Варна, в близост до село Железарци е изграден крайпътен ландшафтен парк „Малка България”, който предоставя условия за краткотраен отдих на пътуващите по този маршрут.

В общината има подходящи зони за туризъм.

С цел поддържане на необходимия жизнен стандарт и здравословен начин на живот ще се разработи пакет от тематични услуги и продукти, които да бъдат в полза на жителите, както на общината така и на туристите.

- **Информация и реклама**

Във връзка с национална кампания „Опознай родния край” през 2013 година е издаден пътеводител за седемнадесет туристически маршрута в област Велико Търново. Там са отбелязани и двата туристически обекта от Община Стражица:

-Художествена галерия, гр. Стражица, която обособява първата си сбирка от картини и скулптори през 1960 година в сградата на местното читалище и става първата в страната селска художествена галерия.

- Музейна сбирка „Старшина I-ва степен Димитър Атанасов Димитров”, с. Сушица. Изградена в знак на признателност към подвига на моряка-герой в родната му къща.

- **Спортна инфраструктура**

Състоянието на спортните съоръжения в община Стражица е незадоволително. Възможностите за спорт се свеждат до спортните съоръжения в училищата, многофункционална спортна зала, градски стадион и стадиони в по-големите населени места. Един от основните приоритети на Общината е бъдещото създаване и поддържане на нова спортна инфраструктура, която да дава възможност за развитие на масов спорт и да бъде част от развитието на туризма. Това е предпоставка за по-висок жизнен стандарт и здравословен начин на живот на населението.

На територията на Общината съществуват клубове по бридж, шахмат, хандбал, и футбол. С най-големи постижения е клубът по хандбал „ЛЕВСКИ-1920 СТРАЖИЦА”- три пъти републикански шампиони и носители на множество спечелени купи и медали. Представителния тим на футболен клуб „ЛЕВСКИ-1986 СТРАЖИЦА” се състезава в ”Елитна областна футболна група”. Ежегодно в град Стражица се провеждат турнири по шахмат, бридж, футбол и хандбал, в които участват както жители на общината, така и участници от цяла България.

2.5. Икономически условия

Общинската икономика се базира на пет средни предприятия: ”Корадо-България” АД гр.Стражица, „Велпа-91” АД гр.Стражица, ”Пименс” ООД гр.Стражица, ”Зорница Комерс” ООД с.Кесарево и „Вароша 05” ЕООД с.Камен. Съществуват още около 20 фирми с персонал до 100 човека, чиято дейност не замърсява околната среда.

Общината има вековни традиции в селското стопанство. Към момента най-развито е "растениевъдството" и в частност "зърнопроизводството", наблюдава се сериозно намаляване на традиционните за региона подотрасли "лозарство", "овощарство" и "зеленчукопроизводство". По-слабо е развито "животновъдството", като се наблюдава тенденция към непрекъснато намаляване на броя на животните.

На територията на общината селскостопанска дейност развиват около 58 земеделски стопани; 7 кооперации и 217 физически лица.

На територията на общината околната среда е в допустимите граници, не се наблюдават екологични огнища и замърсявания, което е предпоставка за производство на качествена селскостопанска продукция и развитие на екотуризъм.

3. SWOT АНАЛИЗ

Силни страни	Слаби страни
1. Добро географско положение	1. Не добре регламентирани зони за развитие на туристическа дейност като територии подходящи за интегриране на потенциал и условия за развитие
2. Близко до областния град Велико Търново, до първокласен път E772, по който минава един от основните туристически потоци на страната и до големия транспортен възел гр. Горна Оряховица с летище и най-голямата и най-важна ж.п. гара в Североизточна България	2. Непълноценно използване на природните и културните ресурси
3. Транспортна достъпност до всички населени места	3. Ниска заетост на легловата и материалната база
4. Добро културно наследство, както и наличие на археологически дадености	4. Липса на туристически услуги и атракции за задържане на туристите. Недостатъчни дейности свързани с издирване, разкриване и регистриране на археологически обекти
5. Климатични условия, позволяващи целогодишни форми на туризъм	5. Недостатъчна информационна политика за наличните природните ресурси
6. Богатство на водни ресурси	6. Липса на достатъчно подготвени кадри в областта на туристическите услуги
7. Съхранени културни традиции и обичаи	7. Слаба активност на общинската администрация, туристическото дружество и други местни структури, ангажирани с инициативи извън рамките на общината
8. Наличие на картинна галерия с богат фонд от картини, скулптури и творби от приложно изкуство, както и обособена музейна част	8. Малката площ за експозиция на творбите Недостатъчна реклама и работа в посока увеличаване посещаемостта
9. Висока степен на изграденост на комуникационната, електрификационна, водоснабдителна и др. системи	9. Недостатъчно развита туристическа инфраструктура

10. Добре развита техническа и социална инфраструктура	10. Липса на пакети туристически продукти
11. Липса на големи промишлени предприятия на територията на общината, които са потенциални замърсители на околната среда	11. Ниска степен на развитие на екотуризма

Възможности	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> • Възможности за финансиране от фондовете на Европейския съюз. • Възможности за организиране на културни посещения от български и чуждестранни туристи. • Увеличено търсене на туристически продукт на територията на общината. • Създаване на достъп до значими местни паметници на културата, чрез изграждане и организиране на маршрути за гости и туристи. • Повишаване рекламата за туристическите ресурси в общината. • Наличие на възможности за развитие на съществуващите и създаване на нови туристически атракции. 	<ul style="list-style-type: none"> • Слабо и забавено усвояване на Еврофондове. • Конкуренция на други туристически обекти в областта, които привличат туристопотока. • Не достатъчни местни инвестиции в туризма. • Намаляване потока от български туристи поради ограничени финансови възможности. • Намаляване населението на общината. • Недостатъчно развити публично – частни партньорства.

4.ОСНОВНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основна цел на Община Стражица: да се превърне в желана туристическа дестинация, като пълноценно се представят природните дадености, културно-историческото наследство, живите традиции и автентичния фолклор, чрез създаване на модерна визия за устойчиво развитие на сектора. Приоритет е постигането на устойчив растеж на туризма в общината, като се използват всички алтернативни форми:

- Селски туризъм;
- Екологичен туризъм;
- Ловен и риболовен туризъм;
- Културен
- Спортен
- Предлагане на атрактивни туристически пакети.

От съществено значение за постигане на поставените цели е включването на общината, местните общности, сдружения и инициативни групи в дейностите по опазване на природното и културно наследство. Специфичните цели и мерки са:

Специфична цел. 1. Развитие на туризма с акцент върху алтернативните му форми на базата на интегрирани туристически продукти и услуги.

- Мярка 1.1.Подобряване на туристическата инфраструктура;
Мярка 1.2.Съхраняване на околната среда;
Мярка 1.3. Организиране на събития с регионален, национален и международен обхват;
Мярка 1.4. Развитие на алтернативни форми на туризъм.

Специфична цел. 2. Социализация и маркетинизиране на културно-историческите активи.

- Мярка 2.1.Подобряване маркетинга с цел популяризиране на община Стражица като желана туристическа дестинация;
Мярка 2.2. Разработване на туристически продукт;
Мярка 2.3. Извършване на археологически проучвания с цел разкриване и експониране на движими и недвижими културни ценности.

5.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- 6.1.Увеличаване броя на туристите в региона;
6.2. Увеличаване приходите от туризъм;
6.3.Изготвяне на пакет от туристически услуги предлагани на територията на общината.
6.4. Подобряване общата и туристическа инфраструктура.
6.5.Подобряване състоянието на съществуващите туристически атракции;
6.6.По-добра информираност на посетителите относно туристическите обекти на територията на община Стражица;
6.7.Изграждане на нови екопътеки и места за пикник;

6. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Финансовите средства за реализация на Програмата за развитие на туризма в община Стражица могат да бъдат от следните източници:

- Общински бюджет;
- Такси от категоризация на туристически обекти по реда на Тарифа за таксите, които се събират по Закона за туризма;
- Туристически данък, събирани по чл.61р-61т на Закона за местните данъци и такси;
- Глоби и други имуществени санкции, наложени по реда на Закона за туризма;
- Средства от външни източници-фондове на ЕС, донори, програми за финансиране на различни министерства;
- Дарения.